



Naročnina

na leto 30 Din, polletno 15 Din,
za inozemstvo letno 60 Din.

osamezna štev. 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

ev. rač. pošne hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRALJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 3. januarja 1937.

ŠTEV. 1.

BENKO JOSIP, NAR. POSLANEC.

Ob zaključku leta

Zopet smo na pragu novega leta. Za nami so dnevi, tedni in meseci, v katerih je zakopano naše preteklo delo. Eno leto skoro ne pomeni mnogo v človeškem življenju, vendar pa je razburkana sedanost dala tudi tej kratki obliki važen pečat, saj se dogodki na svetovnem in domačem področju menjajo iz dneva v dan in z vso silovitostjo vplivajo na bodočnost, ki je pred nami. Če se ozremo na preteklo dobo, najdemo v njej marsikaj poučnega, kar ne smemo dati v pozabljenje. Zkušnje, ki smo jih nabrali, nam morajo biti za kažipot v jutrnji dan, saj bi bilo brezsmiselno ponavljati dejanja, ki so nam prinesla le škodo. Prav tako pa moramo upoštevati vse ono, kar nam je prineslo koristi. To je vsebina končnih računov, ki jih vsakdo sklepa, ko zatone leto in šele na podlagi teh si lahko načrtamo našo bodočo pot.

Preteklo leto je bilo v marsičem važno za našo državo. Vsakdo mora priznati, da se je pokazalo izboljšanje v našem celotnem gospodarstvu. Naše gospodarstvo, ki je vsa zadnja leta miralo na vzrokih gospodarske krize, ki je zajela ves svet, seveda tudi nas ni prizanesla. K temu so se pridružile še sankcije proti Italiji, katere smo tudi mi izvajali, kakor je to sklenilo Društvo narodov. Udarec je sledil udarcu, pri tem pa je trpel predvsem kmet, ki ni mogel prodati svojih pridelkov, a če se mu je pa kljub temu posrečilo, da je svoj trud spravil v denar, pa je dobil komaj toliko, kolikor mu je zadostovalo za skromno preživljanje. Ker so povezani s kmetiskim življenjem vsi drugi poklici, smo zabredli v položaj, ki je bil poln obupa. In baš preteklo leto je vtilo našemu gospodarstvu novih sil. Odprla se je zopet meja napram Italiji in Nemčiji je povečala svoje nakupovanje pri nas. V zadnjem času so se sklenile nove važne trgovinske pogodbe, tako predvsem z Francijo, ki se je obvezala, da bo več nakupovala pri nas, kot je do sedaj. Pogodba z Madžarsko bo mnogo pomagala našemu hirajočemu les-

nemu tržišču, pa tudi ostale pogodbe nas navdajajo z upanjem, da smo na poti do končnega ozdravljenja našega gospodarstva. V tem oziru je važno tudi to, da se je število brezposelnih v državi zmanjšalo. Zaposlitev so dobili v oživiljenih obratih, predvsem pa pri javnih delih, ki jih izvršujejo država in banovine. Korist je tu dvojna: država se je rešila bremena, ki je prehajalo na davkoplačevalce, obenem pa se je z zaposlitvijo povečala kupna moč tisočev in tisočev, kar samo poveča prodajo življenskih in drugih potrebščin. Če drugo ne, že te dve dejstvi nas morajo zadovoljiti, ker vidimo v njih poročstvo za lepše in zadovoljnejše dneve v bližnji bodočnosti.

Med važne dogodke v preteklem letu spadajo občinske volitve. Na čelu občin so ponekod stopili novi ljudje, katere je ljudsko zaupanje spravilo pred težkimi nalogami. V našem srezu so, razen malenkostnih izjem, ostali župani še iz prejšnjih let, katerim je zopetna izvolitev le dokaz, da je bilo njih dosedanje delovanje na oni višini, ki zadovoljuje ljudstvo in oblastva. Ogroženi gospodarski interesi vse bolj odzivajo politiko iz površja, saj je ljudstvo že slednjič spoznalo, da jih ničesar drugega ne more rešiti, kakor trda medsebojna povezanost in vodstvo ljudi, katerim je dejauje bližje, kakor brezplodno govorenje. Županom in vsem onim, ki jih je ljudstvo postavilo na odgovorna mesta svojih občin, želim v prihodnjem letu mnogo uspeha v vsem njihovem delovanju v korist občine, zavedajoč se, da le zdrave in delavoljne edinice ustvarjajo blagostanja polno in odporno celoto — državo — kakoršna nam je danes nad vse potrebna.

Na tem mestu bodi izrečena moja prisrčna hvala vsem volilcem, ki so se znali odločiti za prave može, ki so vredni njihovega zaupanja. Kljub raznim agitacijam ste vstrajali na načrtani poti, ker ste imeli le eno pred očmi: dobrobit svoje občine. K temu naj še pripomnim, da so računi nekaterih ljudi, ki hočejo

zasejati v naših krajih verski razdor in mržnjo proti sorojaku popolnoma nepravilni. Ljudstvo jih zavrača in jih bo zavrnilo zavedajoč se, da bi taki spori dovedli do najdalekosežnejših posledic, kar bi imelo kvarne vplive na tukajšnje razmere. Bodi brat bratu, to naj bo naše geslo, ki nas naj vodi pri vsem našem delu. Z težkim srcem moram to ugotavljati, saj mi je dobrobit našega ljudstva najvišje načelo. V tem smislu sem vedno deloval ter radi tega odklanjal vsako izrazito pripadnost k tej ali oni politični stranki, ker vem da bi me to samo oviralo v izvrševanju svojega gospodarskega programa ker samo v tem najdem jamstvo za lepšo bodočnost svojih rojakov. V preteklem letu sem izvršil 236 pismenih in številne osebne intervencije, ki so v glavnem imele zadovoljivo rešitev, kar interese pač sami najboljšje vedo.

Če pogledamo po notranjosti države vidimo, da nam preteklo leto ni prineslo tega, kar smo si vsi želeli: sloga in bratstvo vseh treh plemen. Hrvati v vrstah dr. Mačka še stoje vedno ob strani vsemu delu za blaginjo naše skupne domovine. Hrvaško vprašanje se še ni premaknilo z mrtve točke in do sedaj so se vršila le pogajanja in pogajanja, med enim kakor drugimi, ki pa niso dovedli do nikakih pravih uspehov. Še le v zadnji dobi se je začelo malo jasni in upajmo

ko bomo tekoče leto zaključili, da bomo lahko zapisali, da je bilo hrvaško vprašanje rešeno v zadovoljstvo vseh, ki jim je do mogočne in edine Jugoslavije, za kakoršno se je žrtvoval naš veliki Kralj Ujedinitelj.

Da nam je v vseh ozirih potrebna močna in edina domovina, nam narekujejo dogodki po svetu, ki grozijo sprožiti plaz pogubljenja na vse kar se je opomoglo po velikem bojevanju preteklih let. V preteklem letu je stalo v ospredju žaloigra svobodne Abesinije. Nastali spor je zavzel že nevarno velikost. Kakor hitro pa je bilo ustavljeno prelivanje krvi v Afriki pa je zaplamtelo v Španiji, kjer je brat zasovražil brata. V spor so posegle še druge države, vse stoji z orožjem v rokah na preži ob svojih mejah, kar seveda povzroča težko vzdušje nad Evropo. Oboroževanje posameznih narodov je zavzelo takšen razmah kot še nikoli. Kam bo vse to dovedlo ni težko uganiti. Kljub temu pa ne smemo izgubiti vero v bodočnost in se predati malodušju, kar bi imelo samo za posledico lastno oslabitev v korist onim, ki bi jim bila naša slabost dobrodošla.

Z vero v Boga, ki vodi vsa naša pota v bodočnost, z vero v našo veliko in lepo domovino, z neomajno ljubeznijo do našega kralja naj bo prežeto vse naše delo in vse naše misli v letu 1937.

POLITIKA

V Rečici v rumunskem Banatu je bilo pred dnevi dolgo posvetovanje našega ministrskega predsednika dr. Stojadinovića z rumunskim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom. Slednji je obvestil našega zunanjega ministra o svojih razgovorih, ki jih je imel s francoskimi politikami v Parizu. Razpravljali so pa tudi o drugih vprašanjih, ki se tičejo neposredno naše države in Rumunije.

O odnošajih med našo državo in Italijo je rekel Mussolini: „Mного napak je bilo storjenih in mnogo strupa je bilo nasutega s strani onih, ki jim ni šlo v račun, da bi se Italija in Jugoslavija zblížali. Zato bo treba mnogo potrpežljivega dela, a predvsem je potrebno medsebojno spoznavanje. Dobra volja prestavlja gore in zato tudi ni nobene ovire, da bi se mogli zblížati Jugoslavija in Italija.“

„V Evropi in v vsem starem svetu je še najboljši in najlepši na Balkanu. Tu imajo narodi in ljudje res smisel za skupnost in njihova odkritosrčnost se kaže v medsebojnih odnošajih.“ Tako je izjavil turški zunanji minister našim novinarjem, ko se je vračal iz Pariza domov, kjer je imel važne politične razgovore.

Izdana bo posebna uredba o organiziranju zimske pomoči za brezposelne v vseh večjih mestih v državi. Iz nabranega fonda se bodo gradila tudi delavska stanovanja. Vsakdo, ki je v državi zaposlen bodisi v privatni ali državni službi bo pozvan, da letno odda za siromašne in brezposelne svoj enodnevni zaslužek, ki ga bo dajal v dveh obrokih. Na ta način se bo zbralo letno okrog 50 milijonov Dinarjev, katere se bo vsako leto raz-

delilo med brezposelne in pomoči potrebne.

V najkrajšem času bo izšla uredba o najnižjih delavskih mezdah. To je sklenila kr. vlada.

Vodilni beograjski časopis je te dni objavil članek, v katerem govori o najnujnejših nalogah Jugoslavije ter našteva: 1. za vsako ceno moramo, in to čimprej, doseči notranje pomirjenje. 2. oborožiti se moramo do zob in to ne samo naša vojska, marveč ves narod. 3. čuvati moramo svoja preizkušena prijateljstva in zaveznitva.

Vlada bo dala na razpolago 20 milijonov dinarjev za zidanje delavskih stanovanjskih hiš v Beogradu. Letos se namerava začeti slična akcija tudi v drugih večjih mestih kjer primanjkuje zdravih delavskih stanovanj.

V Mariboru bi se morala vršiti shoda Hodjerove narodne stranke in Ljotičeve stranke Zbor. Shoda pa se nista mogla vršiti ker se je prvega udeležilo samo 15, a drugega pa celo samo 4 osebe. Mesto shodov so bili le sestanki.

Dr. Maček je izjavil glede sporazuma sledeče: „To vprašanje se lahko reši samo na strogo demokratski osnovi in ni mogoče vsiliti hrvatskemu narodu ničesar, česar sam noče. A to ne samo hrvatskemu narodu, nego tudi srbskemu in kateremu koli drugemu. Narodu mora biti omogočeno, da sam odloča o svoji usodi. Tudi tu smatram za potrebno sodelovati s komurkoli, če ima le pošten namen, da narodu do te možnosti pomore. Za enkrat sem pripravljen razgovarjati se z vsakomur. Kdo pa bo pri tem velikem delu res sodeloval, bo pokazala bodočnost.“

Doslej so bile razveljavljene v šestih občinah zetske banovine zadnje občinske volitve. V nekaterih slučajih gre za kraje, kjer je bila zelo ostra volilna borba med listama JRZ in listama pristašev dr. Mačka.

Minister dr. Spašo je o izgledih za sporazum med dr. Mačkom in JRZ izjavil: „To ni tako enostavna stvar. Toda če že ravno hočete, vam morem reči, da smo na dobrem potu.“

Sredi februarja bodo na Hrvatskem praznovali teden med smrtnim dnevom Antona Radića in smrtnim dnevom Matije Gubca. V tem tednu se morajo vaščani vsak dan zbrati v skupnem prostoru in čitati dela pokojnega hrvatskega kmečkega voditelja Ante Radića. Priti more vse, kar misli in čuti hrvatsko.

Usodni dnevi leže nad Evropo. Radi španskega spora se je mednarodni položaj silno poostril. V največji zagati je Nemčija, ki mora izbrati med nadaljnim vmešavanjem v Španiji ali pa med izdatno finančno podporo Francije in Anglije, ki bi jo Nemčija nujno rabila, radi oslabitve celotnega nemškega gospodarstva. Hitler odklanja vsako pomoč, njegovi generali pa ga svare pred vojnimi zapletljaji.

Dve vojni ladji madridske vlade so ujeli nemški parnik „Palos“. Radi

tega slučaja je v Nemčiji nastalo silno razburjenje in več vojnih ladij je že na potu v Španijo, da za vsako ceno osvobode zaplenjen nemški parnik.

Ker je bil v španskih vodah potopljen ruski parnik „Komsomol“, je nastalo v Rusiji silno ogorčenje. Po vseh večjih mestih se prirejajo protestna zborovanja, na katerih pozivajo vlado, naj takoj odpošlje v španske vode ruske vojne ladje. Obenem je bila po vsej Rusiji organizirana zbirka, s katero hočejo zgraditi celo brodovje, ki bo nosilo ime „Komsomol“ in ki ga bo vlada pozneje poklonila madridski komunistični vladi.

Na bojiščih v Španiji še vedno ni prišlo do nikake odločitve. Boji za Madrid se nadaljujejo z vso srditostjo pa niti eni kakor drugi ne morejo govoriti o uspehu. Le človeške žrtve naraščajo iz dneva v dan in še nobena izgleda ni, da bi se to bratomorno klanje v doglednem času končalo.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

Vsem svojim rojakom, svojim pristašem in prijateljem mnogo sreče in zadovoljstva v novem letu. Da bi bilo naše delo blagoslovljeno in koristno našemu kralju, narodu in domovini! Naj nas vodi sloga in bratstvo, bodočim dnevom nasproti!

BENKO JOSIP
nar. poslanec.

— **Napredovanje.** Sodnik pri tukajšnjem sodišču g. Metod Komotar je napredoval v 4. skupino I. stopnje. Čestitamo!

— **Osebna vest.** Za župnika v M. Soboti je bil te dni imenovan č. g. Vojkovič, ki je že nekaj let opravljal dušno pastirsko službo pri nas. Novemu g. župniku, ki uživa v vseh tukajšnjih krogih veliko spoštovanje in priljubljenost, naše iskrene čestitke!

— **Uprava Zdravstvenega doma** nam je sporočila, da bo kopališče odprto v soboto, dne 2. t. m.

— **Popolna gimnazija.** Kraljevi namestniki so v imenu Nj. Vel. kralja Petra II. dne 3. decembra podpisali ukaz S. M. br. 49.048, s katerim je odredeno, da se dosedanja nepopolna realna gimnazija v Murski Soboti, postopno spremeni v popolno realno gimnazijo, in sicer s pričetkom šolskega leta 1937/38.

— **Zopet elektrika.** Naše zadnje vrstice o elektriki niso ostale brez uspeha. Zadeva z elektriko je rešena. Pogodba, ki jo je občina sklenila z elektrarno je od morodajne strani odobrena. Radovedni smo, kedaj bo občina znižala elektriko. Novo leto je tu in mi že 9 mesecev plačujemo po 1.50 Din za kilowat več kot je treba. Kaj bo s tem denarjem? Ali ga dobimo nazaj? Ali pa morda krije občina s tem denarjem izdatke za kanalizacijo Aleksandrove ceste? Vsekakor pričakujemo da se cena toka z novim letom zniža in se s tem ugodi upravičenim željam Sobočanov.

— **Ribnik.** Soboška občina ima svojo gramoznico tam ob banovinski

Srečno in zadovoljno novo leto želi vsem cenj. naročnikom, inšerentom in sotrudnikom

Uredništvo in uprava
„MURSKA KRAJINA“

cesti Murska Sobota—Bakovci. Zvedeli smo, da se je našel v Soboti neki zelo podjetni obrtnik, bivši občinski odbornik in član občinske uprave, ki hoče vzeti to gramoznico v najem ter jo urediti za ribnik. Mož trdi, da bo gojil tam poleg drugih sladkovodnih rib tudi svetovnoznanu ribo „Fogaš“. Pravijo tudi, da bo imel ta ribnik poleti toplo, pozimi pa mrzlo vodo kakor nekateri soboški gostilničarji pijačo, namreč poleti toplo, pozimi mrzlo. Podjetnemu možu na podjetnosti in iznajdljivosti čestitamo.

— **Popravek.** Članek, ki je izšel v našem listu št. 52 pod naslovom „Kup in prodaja“ v Rogoševcih rade volje preključimo, ker smo doznali, da se to ni izvršilo.

— **Vsem občinskim uradom!** Potrdila o zaščiti kmeta in zraven spadajoče potrdilo, kakor tudi obveznice (zadolžnice), izdane po uredbi o likvidaciji privatnih kmečkih dolgov ter „Votum“ in „Odločbe“ glede občinske trošarine se dobi v trg. HAHN IZIDOR M. Soboti.

— **Malo nesoglasja.** Pod tem naslovom smo priobčili v našem listu št. 51 dopis, ki je obravnaval namestitev kantorja v Dol. Lendavi. Kakor smo kasneje doznali, se je namestitev izvršila v soglasju vseh merodajnih faktorjev. Dopisnik nas je mistificiral, vsled česar radevolje popravljamo dotični članek prav posebno iz razloga, ker nam absolutno ni ležeče na tem, da bi koga, najmanj pa čestito duhovščino, spravljali v zadrego. Dopisniki, bodite previdni v poročanju in poročajte le to, kar se je res zgodilo!

FR. KOVAČEVA:

17

Mati.

Midve sva končale. Le tvoja ne-hvaležnost in tvoja hudobija bo ostala še med nama. Zadaviti bi ga znala od besa, a tebe pa biti, ti zahrbtna kača... trdo sem bila uverjena, da je on moj in samo moj, a sedaj pa...

Nenadoma je besneča žena prestala, prestrašena in zavedajoč se, da je v navalu svoje jeze spregovorila besede, ki so razkrinkale njeno skrivnost. Trepetajoč po vsem telesu je ljubosumna žena zapustila sobo.

Ana Marija je zakopala svoj obraz v dlani ter se jokajoč in skoro nezavestno zgrudila na stol.

Dneve in dneve ni zapustila Ana Marija svoje sobe. Dneve in noči je hodila neprestano po sobi, kakor vjeta žival, dokler jo ni premagala utrujenost, ki jo je prisilila, da je za kratke ure zaspala. Nihče se ni brigal za njo. Tudi Bela ni prišel. Vse njeno življenje se je pogreznilo v preteklost, živela je ob spominih, ki so jo obkrožali kakor plazeči prividi.

Globoko in iskreno ljubezen je potepala z nogami, brez vsakega spoštovanja je stopila preko nje, da je lahko sledila drugi, ki ni ničesar pomenila ter je bila kakor mrtva misel in strast.

In nato je pomislila na mater. Že ime samo ji je trgalo rane v notranjosti. Bolestno hrepenenje, da bi videla svojo mater, jo je nenadoma prevzelo. Ni se zavedala, da je bilo to hrepenenje težnja po razumevanju in ljubezni. Strahoma se je priplazilo grozeče molčanje, ki se je razpredlo po vseh predmetih. Ana Marija je zaprla oči. Pred materjo bi hotela poklekniti ter ji nasuti v naročje svoje cvetje življenja. Marsikaj bi morala napraviti zopet dobro, kar je zgrešila. Da — veselje mora mati imeti z njo. Toda kako? Mar ni zgrešila poti? Ano Marijo je navdal občutek kakor bi ji zastalo srce. Ali jo bo mati razumela? Ni bila izobčenka, otrok pokrit s sramoto, ki ni vreden, da bi pogledal svoj materji v oči. Globoka rdečica ji je planila v lice, vedno težji vzdihl so se ji dvigali iz trpečih mladih prs. Plakajoč si je z rokami zakrila lice.

Alfred se je iztrgal iz življenja... ali naj krene za njim?... Misel na mater jo je zadrževala pred tem in mladostno telo se je upiralo proti nasilnemu umiranju.

Veter je tulil in stokal po cestah, se zaril v razbesnelo reko, podil pred se belo žumeče valovje ter jih neustojljivo razbičal in jih besneč pogнал na kamenito obrežje. Ana Marija je stala na bregu, razoglava in vsa zatopljena v misli. Njeni svetli lasje so frfotali v vetru. Po teminah je blodila njena duša. Mrak težke krivde jo je težil. Groza pred besnečo vodo jo je gnala od obrežja.

Počasi je začelo deževati in pršeči dež je zatemnil dan. Vreme je mučilo in utrujalo dušo. V daljavi so bili motni obrisi v loku plazečega se vlaka, ki se je zgubljal v mraku. Kakor okamenel velikan je pred njo ležalo mesto. Množice so polnile cesto, ropotanje vozil je sekalo deževno noč.

Brez pravih misli je Ana Marija korakala po ulicah. Obločnice so sipale bleščečo svetlobo, kakor lesketajoči se dragulji so se deževne kaplje

oprijele njenih las. Utrujena in brez misli na sebe, brez vsake volje, sledeč neki čudni sili je krenila skozi razkošno razsvetljeni portal, šla preko stopnic obložene s preprogami in nenadoma je stala pred vratmi stanovanja Bele Hoyerja. Še zadnji boj. Segla je po kljuki. Rezko zvonjenje jo je prestrašilo, toda že v naslednjem trenutku je stal pred njo stariak in osivel sluga. Dobro poznana okolica je blazilno vplivala na njeno napeto živčevje. Tamkaj je stal klavir, ob katerem je tolikokrat pela; na mizici temen kip nekega skladatelja, poleg nje stojalo za note... Modrikasto prozoren dim cigaret je polnil sobo.

Ob vratih je slonel Bela Hoyer, elegantno oblečen po najnovejši modi, visoko vzravnčan, smehljajoč in samozavesten. V njegovem smehljaju je bilo zmagošlavje poleg prezira. Njegov pogled je bil leden, brez srca... Računi so se toraj popolnoma ujemali. Počasi je krenil proti dekletu.

„No?“

(Se bo nadaljevalo.)

Srečno in veselo novo leto želim vsem svojim odjemalcem in znancem **Mr. Ph. Andersch Josip, Drogerija pri „Belem križu“ M. Sobota.**

DOPISI:

Puconci. Dne 19. decembra 1936 sta se poročila gospodična Kūhar Marija poštarica in Bajalo Risto komandir žand. stanice v Motvarjevcih. Čestitamo! — Naša gasilska četa je imela 25 na Štefanovo svojo zimsko veselico, ki je dobro uspela.

— **Kramarovci.** Božičnica na tukajšnji narodni šoli je izpadla nad vse zadovoljivo, ko je bilo 24. decembra obdarovanih nad 100 učencev s čevlji, suknom, perilom in šolskimi potrebščinami. Prispevali so: Kraljevska banska uprava, Mariborska tekstilna tovarna, g. Benko Josip narodni poslanec Murska Sobota, Bata Borovo, Ciril Metodova družba Ljubljana, Franc Leskovšek Celje, Buchmann Andrej usnar Kramarovci ter domači šolski odbor. Blaga je bilo v vrednosti 2000 Din. Šolsko upraviteljstvo se tem potem najiskrenejše zahvaljuje vsem darovalcem, ki so omogočili revni obmejni šolski deci nekaj božičnega veselja.

— Ker sem že več let odsoten iz Slovenske krajine želim vsem prijateljem in znancem srečno in veselo novo leto. *Suklč Gabrijel, Novl Sad.*

spregovorili gg. Smodiš Jožef obč. odb., Kerčmar Aleksander obč. odb. ter Kūčan Ljudevit gostilničar. Vsi so poudarjali potrebo takšne podružnice. Navzoči so enoglasno izjavili, da se naj konstituira pripravljalni odbor, ki naj stvar vodi do ustanovnega občnega zbora. Prošnja, pravila in vse priloge so odposlane v odobritev. Do sedaj se je že priglasilo 35 članov. Iz navdušenja sklepa mo, da bo podružnica dobro uspevala. — Ponoči od 18. na 19. ob 1/2 1 uri je klical gas. rog na pomoč. Gorelo je pri posestnikih Škarkanj Štefanu in Kerčmar Francu. Pogorela je slama v oslicah, ki sta bili 35—40 m narazen. Požar je zanelila zločinska roka. Ko so ogenj opazili, je bila oslica pri Škarkanju že popolnoma v plamenu tako, da so rešili neznatni del. Ogenj je bil podtaknjen na sredini oslice. Pri Kerčmar Francu je začelo goreti od južnega konca, rešilo se je polovico. Oba gospodarja trpita zelo občutno škodo, ker v današnjih težkih razmerah je nabava krme in drugega zelo težavna. Gotovo je, da je požar zanelila ena in ista roka. Upamo, da energična orožniška poizvedovanja kmalu najdejo hudobneže.

GASILSTVO:

Tešanovci. Na splošno željo prebivalcev kraja Suhi vrh, občina Tešanovci, je pred kratkim ustanovil predsednik občine g. Kuhar Štefan, prostovoljno gasilsko četo, v katero je prostovoljno vstopilo 21 članov. Zborovanje ob ustanovitvi je poteklo v duhu največje solidarnosti. Narod je z navdušenjem sledil razlagalcu g. Kuharju o plemenitem delu naših požarnikov. Občina je četi takoj stavila na razpolago dobro brizgalno in nekaj gasil. pribora. Čeravno nova, se je četa že dvakrat uspešno udeleževala na požariščih. Okoliški požarniki so z veseljem sprejeli vest o ustanovitvi čete. Upamo, da bo četa delala čast naši ustanovi.

SOKOL

Vsem edinicam Prekmurskega okrožja.

Bratska društva naj imajo občne zборе tekom januarja. Javite istega župni upravi, okrožju in sreskemu načelstvu.

Čete morajo imeti občne zборе brezpogojno najdalje do 2. II. 1937. Občni zbor je javiti vsaj 8 dni prej društvu Murska Sobota in sreskemu načelstvu.

Pripravite poročila in obvestite vso članstvo.

Srečno novo leto 1937.

Zdravo!

Okrožna uprava.

Spesobno, pešeno kuharico,

ki se je izučila v gostilni, dobi takoj službo v gostilni Turk J. Murska Sobota. Sprejme se tudi učenka, ki bi bila voljna izučiti se za kuharico.

Oglašja

V MURSKI KRAJINI

Kmetovalec pozimi

Preteklo je zopet eno leto in smo sredi zime, ko je narava v zimskem spanju in zbira nove moči, tudi kmetovalec počiva in zbira nove moči za težka dela v prihodnjem letu. Vendar ne moremo v celoti primerjati mirovanje narave pozimi z zimskim počitkom kmetovalca. Saj ima kmetovalec še vedno tudi pozimi svoje skrbi pri živini in tudi drugod, toda v manjši meri kakor poleti. Sedaj je čas za kmetovalca, da lahko razmišlja o preteklem letu, o uspehih ali neuspehih v gospodarstvu.

V duhu bomo pogledali nazaj na izvršeno delo in precejevali, dali smo pravilno gospodarili ali ne? Ali smo storili vse, kar je bilo v naši moči, da bi zaključili gospodarsko leto z uspehom. Pri tem pogledu nazaj bomo opazili marsikako napako, ki smo jo napravili ne vede in ki nam je potem zmanjšala gospodarski uspeh. Iz spoznanja narejenih napak se moramo učiti za naprej, da takih napak ne bomo delali v bodoče.

Sedaj pozimi je čas tudi za izobraževanje, za čitanje dobrih strokovnih knjig. Kmetovalec se mora zavedati, da je kmetijstvo težka panoga in poklic kmetovalca zahteva veliko znanja. Kmetovalec mora biti vsestranski, poznati mora zemljo, njene lastnosti, obdelovanje itd., poznati mora rastlinstvo in živalstvo, njihov ustroj, njihovo življenje in zahteve. Poznati mora takorekoč vse naravne sile, ki uplivajo na razvoj rastlinstva in živalstva. V rastlinskem in živalskem svetu so nekatere za nas koristne, te pridelujemo in gojimo, so pa druge, ki so škodljive in nam pridelke zmanjšujejo. Pomislimo samo na razne škodljive rastline, ki povzročajo na kulturnih rastlinah bolezni n. pr. peronospora na vinski trti, plesen in gniloba na krompirju itd. Tudi v živalskem svetu imamo celo vrsto škodljivcev, ki nam pridelke močno zmanjšujejo ali mnogokrat celo ogrožajo. Pomislimo samo na razne gosenice, kako škodo nam napravijo, posebno če nastopijo v večji množini. Tudi na te pojave mora kmetovalec paziti in se naučiti, kako si lahko obranimo naše kulture pred njimi.

Iz tega kratkega naštevanja je že razvidno, da mora kmetovalec veliko vedeti in posebno spoznavati naravne sile, ki jih pravzaprav izkorišča v svoj prid. Marsikdo bo rekel, da preveč zahtevamo od kmetovalca, saj ne rabi vsega tega, kar pa rabi pa itak ve, oziroma se nauči doma. Resnica je, da je življenje najboljše šola, toda šolnina v tej šoli je včasih previsoka, t. j. mnogokrat se naučimo oziroma pridemo do spoznanja, ko smo pretrpeli že večjo ali manjšo škodo v našem gospodarstvu. Zato pa ne bo nobenemu še tako naprednemu kmetovalcu odveč, ako prebira strokovne knjige, kjer so zapisane izkušnje drugih kmetovalcev in kmetijskih strokovnjakov.

(Dalje sledi.)

Iz delovanja Zdržbe trgovcev v Murški Soboti.



ZAPISNIK

o izredni glavni skupščini Zdržbe trgovcev za srez Murska Sobota v M. Soboti, ki se je vršila dne 8. decembra 1936. v prostoru stare kavarne pri „Kroni“ v M. Soboti.

S tem je bila druga točka dnevnega reda izčrpana, ter preide g. predsednik na tretjo točko, t. j.

razprava o „Trgovskem listu“

kjer poroča: Letošnja redna glavna skupščina je sklenila naročiti sobotno številko „Trgovskega lista“ obvezno za 188 članov, kateri so list tudi sprejemali. Ni treba mogoče posebej poudarjati velikansko važnost tega edinega našega slovenskega stanovskega glasila, kajti Trgovski list je trgovcu potreben, kot človeku kos kruha. Ravno dejstvo, da imajo lahko svoje stanovske liste obrtniki, gostilničarji, delavci in celo vinogradniki, nas podkrepuje s težnjo, da moramo imeti tudi mi svoje stanovsko glasilo. Zato je tudi naša neobhodna dolžnost, da ta list podpremo in mu tako osiguramo neovirano izdajo in obstoj. Sicer smo mi za našo Zdržbo rešili problem stanovskega glasila že pred 4 leti, ko smo uvedli, kot službeni list za naše članstvo tukajšnji tednik „Mursko krajino“, v katerem najdejo člani vsa potrebna pojasnila in okrožnice, ter ga tudi vsak član obvezno sprejema. Uvidevamo tudi težek položaj našega obmejnega članstva, ki je gospodarsko najbolj prizadeto radi zapore obmejnega prometa, toda „Trgovski list“ moramo podpreti že tudi radi solidarnosti in skupnosti vsega trgovstva. Izmed naših članov prejema danes sobotno izdajo „Trg. lista“ le 152 članov, ker so nekateri naročili celoletno izdajo, t. j. vse tri tedenske številke, drugi so pa zopet odpovedali, vendar bo nam razliko naročnine vpisala uprava v dobro prihodnjega leta. Gospod predsednik poroča tudi o svoječasnem antisemitskem članku, ki je izšel v Trg. listu, kjer je pa dobil od uprave in uredništva lista pojasnilo in dokazilo, da je bil dotični članek le ponatis iz nekega hrvaškega lista, ter je dobil na svojo osebno intervencijo skupno z g. Lorantom iz Ljubljane od uredništva zagotovilo, da se slični članki ne bodo v bodoče priobčevali. Mora pa konstatirati iz tega mesta žalostno dejstvo, da se predsednik Jevrejske veroizpovedne občine v Murški Soboti, katere delokrog se razteza na vso Dravsko banovino, ni zavzel in ni interviriral na merodajnih mestih radi tega članka, tembolj še, ko je tudi on sam trgovec, ter prejema ravno tako „Trgovski list“ in so mu ta nedostatek, kakor sem se predhodno informiral zamerili vsi soverniki.

Da bo pa lahko „Trgovski list“ služil popolnoma svojemu namenu buditi stanovsko zavest in zagovarjati pravice trgovstva in gmotno nemoteno izvrševati svojo misijo, je list prevzel poseben konzorcij, ki je osnoval za to zadrugo članstvo, v katero bomo vstopili tudi mi, t. j. naša združba z pri-

mernim deležem. O tem smo že tudi na sejah uprave razpravljali, toda do sedaj se še ni določil fiksní delež, kar pa bo na dnevnem redu ene izmed prihodnjih sej uprave, tako da bo tudi to vprašanje v najkrajšem času rešeno. Ker se je obvezno naročilo sklenilo že na letošnji glavni skupščini, a so bila v zadnjem času radi tega med članstvom neka nesoglasja, da g. predsednik to v debato ter prosí, da se izrazi sedaj končno mnenje, da bo potem lahko uprava konstruirala glede tega potreben predlog za prihodnjo redno skupščino.

V obširo debato, katera se je na to razvila, so posegli g. Benko Ludvik, član uprave iz M. Sobote, kateri je mnenja, da naj bo naročilo Trg. lista prostovoljno, to je naj si ga naroči vsak posameznik sam, kdor ga hoče imeti izven okvira Združbe. Medtem, ko je pa bil g. Heimer Arnold, tudi član uprave Združbe, da bi se naj „Trg. list“ naročilo obvezno za vse člane in da se naj naročnina prišteje k članarini. Prijavi se k besedi tudi g. Benko Josip član uprave Združbe in obširno obrazloži važno misljo „Trg. lista“ ter je zato tudi naša dolžnost, da ga podpremo, posebno v današnjih borbenih časih za človeško existenco vodijo stanovska glasila borbo in zagovor za svoj stan. Res je pa, da so včlanjeni v naši Združbi člani, ki plačujejo letne članarine le do Din 30, ter je zato umevno, da Združba za te ne more plačati „Trg. lista“. Če se pa hoče glasilo naročiti obvezno za vse člane, bo morala uprava najti kako izvedljivo možnost za to. Če bo že potem ta možnost pri zvišanju članarine ali se pa pobere naročnina na druge načine. Je pa na vsak način pozdraviti akcijo obveznega naročila in je mnenja, da bo uprava imela toliko ingerence na svoje članstvo, da bo lahko ob prihodnjem občnem zboru moglo priti do končnega sklepa.

Ker se nato več nihče ni oglasil k besedi, ter je tudi III. točka dnevnega reda, kakor je g. predsednik že v začetku sporočil, odpadla, ker ni bilo nobenih samostojnih predlogov, preide na zadnjo IV. točko dnevnega reda, t. j. k slučajnostim, pri katerih se pa tudi nihče ni prijavil k besedi. Vsed tega je g. predsednik zaključil izredno skupščino z zahvalo vsem prisotnim na udeležbi, posebno pa še predstavnikom oblasti, ob 4. uri 10. m. popoldne.

KMETIJSTVO

Zboljšanje živinske krme s soljo.

Sol je prepotrebna kakor za ljudi, tako za živino. Sol vpliva ugodno na prebavo, poveča apetit, pospešuje in poveča izločevanje sline in želodčnih sokov. Utrjuje zdravje živine, pospešuje produkcijo mleka, poveča pa tudi delovno sposobnost živine.

V vsaki živinski krmi je nekaj soli, vendar dosti manj, kot jo rabi živalsko telo. Zato se ji mora manjkajoča

sol dodavati v obliki kuhinjske ali rdeče živinske soli na ta način, da se sol na lahko potrosi na krmo. V nekaterih krajih pokladajo živ. sol le, če krmijo po dežju izprano in pokvarjeno krmo. To je prav. Pomisliti pa moramo, da bo tudi dobra nepokvarjena krma še boljše in bolj prebavljiva, če se jo posoli.

Živinska sol je dosti cenejša, kot kuhinjska (bela) sol. Živinska sol je pobarvana z neškodljivimi barvami, da se tako razločuje od kuhinjske soli in jo v kuhinji za človeško hrano nemore rabiti. Na 100 kg živinske krme bi se naj porabilo 1 kg soli. Izkušnja je pokazala, da se izdatki za to sol dobro izplačajo.

Luk (čebula) zdravilo za perutnino.

Če nastopi med kokošmi, purami ali drugo perutnino kaka bolezen, po kateri te po vrsti poginjajo, se naj krmi perutnini na drobno sesekani luk (čebula) pomešanega z običajno hrano. Sesekan luk se lahko da perutnini tudi povaljan z moko. Zguba bo po tej hrani veliko manjša.

Kako naj ravnam s kokoši po zimi, da bi nesle belice?

Nesnost je odvisna od hrane in toplote.

Bolj, ko je hladno, več hrane porabi kokoš za proizvodnjo telesne toplote. Tako ostane vedno manj hrane za izdelovanje belic.

Dajajte po zimi kokošim toplo vodo in toplo kašasto hrano, s tem prištedite na hrani, ker je kokoš toliko ne rabi, omogočite pa tudi, da ostane kokoši zadosti hrane za ustvarjanje belic, s čemur se poveča nesnost kokoši.

Vporaba tople vode in tople hrane se prakticira pri večini perutninarskih farmah, poznajo pa to tudi izkušenejše kmetijske gospodinje.

Z nastopajočo zimo so dnevi vedno krajši, kokoši imajo torej manje časa in prilike iskati si hrano na prostem. Ko pa zapade sneg, kokoši zunaj ničesar več ne najdejo za svoj klun.

Kokoši nehajo po zimi nesti navadno pri vseh kurjerejih. Gospodinje se starajo, ker ni belic in ravno ta čas, ko imajo najboljšo ceno. Prgišča kuruze ali drugega zrnja, katerega vrže gospodinja po enkrat na dan svojim kokošim, pač nemore pomagati k nesnosti. Preproste domače kokoši, ki so že od nekdanj navajene skozi celi dan iskati si hrano same, bodisi v hlevu, na gnojšču ali drugje, kjer ni snega, še znesejo sem ter tja kako belico, kultivirane kokoši — za take moramo že skoro smatrati naše — navajene na redno in pravilno hranjenje, pa navadno v tem času več ne nesejo.

Dobra pasma še ne zadostuje, da kokoš dosti nese posebno v zimskem času, ko so belice najdražje. Iz nič ni nič. Kakor „krava pri gobcu molze“, tako tudi „kokoš nese pri kljunu“.

Toda tudi zadostna, a enostranska hrana še ne vpliva na boljšo nesnost. Med kokošjo hrano mora biti tudi

zadosti beljakovin, ker iz beljakovin se tvorijo belice. Ostale snovi od hrane porabi kokošje telo za lastno vzdrževanje. Take hrane pa dobi po zimi premalo, v zrnju je beljakovin premalo, zelenjave, deteljce, črvičev, mrčesa in podobnega, kar si poleti sama poišče, pa ji pozimi s hrano ne nadomestimo.

Torej, če dobiva kokoš pozimi tudi zadosti hrane, je to le taka, ki jo rabi za vzdrževanje lastnega telesa, če je dobiva več, se celo odebeli, ne dobiva pa take hrane, ki jo rabi za izdelavo belic. Radi tega po zimi kokoši ne nesejo.

Kako temu odpomoči?

Na velikih perutninarskih farmah, kjer rabi tudi električno razsvetlavo, da z umetno svetlobo spodbujajo kokoši k večji nesnosti, dodajajo kokošji hrani po zimi razsekljano konjsko meso, mesno ali krvno moko, ribjo moko ali podobno pomešano z zrnjem in toplo vodo. Zelena krma nadomestujejo po zimi z zelenjavo ali celo pri umetni toploti vzklijo zrnje. Vsega tega, razven mogoče ribje moke, pa si naš kmet za svoje kokoši ne more nabaviti. Lahko po to vsak tudi najmanjši posestnik nadomesti s kokošjo ensilažo.

Skvašena (ensilirana) kokošja hrana pospešuje nesnost, belice pa dobijo bolj temno žuti žučak, ki jo okusnejši in bogatejši na vitaminih. Belice s takim žučakom so tudi apetitnejše in v kuhinji bolj priljubljene.

Perutninarski silosi se vedno bolj uveljavljajo na kokošjih farmah. V Nemčiji danes že menda ni farme brez silosa. Seveda ne propagiram s tem kake železobetonske zgradbe, ki so pa za goveje silose pri tukajšnih terenskih prilikah edino priporočljive, ne, za svoje kokoši si lahko vsak ensilira v kadi, čeburu, čebriču ali sodčku. V teh se kvasi kuruza kakor za govejo ensilažo, pomešano z mlado deteljco, oboje pa mora biti posebno na drobno sesekano, temu se lahko primeša tudi parjen krompir. V kolikor bi te mešanice ne hotele zobati, se jo naj zmeša z zrnjem in skuha. Jest se naj da kokošim še toplo. Kokoši se mora na to krmo privaditi. Prevelike porcije od začetka bi jim še škodovala.

S to skvašeno (ensilirano) krmo nadomestimo torej po zimi to, kar najde kokoš poleti sama na prostem z malim trudom dosežemo nesnost kokoši v času, ko so belice najdražje. Poskusite! Začetni neuspehi Vas nesejejo preplašiti. Vsaka šola košta!

Kdor želi kupiti AVTO naj kupi voz znamke

ADLER

Najboljši
Najelegantnejši

Najbolj ekonomičen
Najsolidnejši

Zahvala.

Za vse topie izraze sočutja, ki so nam bili izkazani ob smrti naše dobre mame, stare mame in tačče gospe

Elizabeta Benkič rojena Vukan

se vsem najtopleje zahvalujem.

Vadarci-M. Sobota, 26. dec 1936

BENKIČ JANEZ

v imenu ostalega sorodstva.

Izjava.

Podpisana izjavljam, da nepripoznam dolgog Horvat Ferdoja trgovca iz Bogojine, on je obteršil naše posestvo z 32000 Dinarmi, tega poravnaj, nadalje nepripoznam nobenoga dolga.

MÖREC ŠARI,
Tešanovci.

Preklic.

Z ozirom na oglas v tedniku „Murska Krajina“, z dne 20. decembra 1936. na strani 3 pod naslovom „Naznanilo“ čitajte: Kološa Štefan zidarski mojster, ne pa stavb. podjetnik.

Z odličnim spoštovanjem

KOLOŠA ŠTEFAN
zidarski mojster

Tešanovci, p. Martjanci.

ZAHVALA.

Ob priliki izgube našega očeta gosp.

Čaplovič Janeza

nam je bilo sočustvovanje v veliko tolažbo. Toplo zahvalo izrekamo darovalcem vencev in vsem, ki so spremili blagopokojnega na njegovi zadnji poti.

M. Sobota, 16 dec. 1936.

ŽALUJOČI OSTALI.

Opozorilo.

Podpisani opozarjam vsakogar, da nista Pozvek Štefan in njegova žena Terezija iz Brozovec 42. upravičena prodajati kmetijsko orodje stoječe pri moji hiši, kakor tudi ne les iz mojih gozdov, ker imata pri meni samo pravico upotrebovanja teh stvari.

DOMJAN GEZA,
Brezovci št. 11.